

A Kúria az Albertné dr. Boda Zsuzsanna ügyvéd által képviselt felperesnek a személyesen eljáró alperes ellen kölcsön és járuléкаи megfizetése iránt a Ceglédi Járásbíróságnál 3.P.20.106/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Budapest Környéki Törvényszék 9.Pf.25.250/2013/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes által képviselt dr. V. Cs. Bt. 2007. január 23-án adásvételi előszerződést és együttműködési megállapodást kötött az A. Építő és Szerelőipari Kft-vel. Az előszerződés megkötésekor a felperes által képviselt cég az alperes által képviselt cég részére 10.000.000 forintot fizetett meg. Az előszerződés 9. pontja szerint 2007. június 30-ig vállalták, hogy külön okiratban végleges adásvételi és vállalkozási szerződést kötnek, erre azonban nem került sor. A felperes édesanyja és egy másik tanú jelenlétében az alperest a 10.000.000 forint kölcsön és járuléкаи fizetésére vonatkozó 2011. szeptember 22-én kelt felszólító levelet adott át az alperesnek, aki azt átvette és az okiraton a szignóját elhelyezte.

A felperes az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. § (1) bekezdésére alapított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 10.000.000 forint és annak 2007. január 23. napjától számított törvényes késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére. Előadta, hogy a cégeik egy patika közös felépítésében állapodtak meg, erre azonban nem került sor. Az alperes cége 2008. júliusában a 10.000.000 forintot a felperes cégének nem fizette vissza, az alperessel a felperes, mint magánszemély abban állapodott meg, hogy

az alperes ezt az összeget kölcsönként használja és azt a felperesnek, mint magánszemélynek fogja visszafizetni annak kamataival együtt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, előadta, hogy a cégek között valóban létrejött egy előszerződés, amely alapján a cége 10.000.000 forintot a felperes cégétől átvett. Ez a követelés az alperesi cég elleni felszámolási eljárásban érvényesítésre került. Határozottan tagadta, hogy a felperes és közötté, mint magánszemélyek között az összegre vonatkozóan kölcsönszerződés jött volna létre.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában utalt arra, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítási kötelezettsége, hogy az alperes, mint magánszemély a felperessel szóbeli kölcsönszerződést kötött. A bíróság a bizonyítási eljárás eredményét akként mérlegelte, hogy a felperes ezt a tényt nem tudta bizonyítani.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Utalt arra, hogy a lefolytatott bizonyítás eredménye a felperes által előadottakat nem támasztja alá. A felperes ugyan állította, hogy a per anyagához csatolt 2011. szeptember 22-én kelt, az alpereshez címzett levél tartozáselismerést tartalmaz, ezen a levélen azonban nem szerepel, hogy azt ki írta, csupán tanúként van feltüntetve a felperes anyja és J. Gy-né. Az alpereshez címzett levél felszólító levélnek minősül, az alperes szignója csupán azt igazolja, hogy ezt a levelet átvette, a tartozás elismerését ezen okirat alapján nem lehet megállapítani. A perben kihallgatott tanúk egyike sem volt jelen a felperes által állított szóbeli kölcsönszerződés létrejöttékor, a felperes anyja is csak azt hallotta a telefonbeszélgetés folytán, hogy az alperes több mindent megígért a felperesnek a 10.000.000 forint visszafizetésével kapcsolatban.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ebben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozzon, amelyben a felperes kereseti kérelmének adjon helyt. Másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítását kérte. Megismételte azt az állítását, hogy a bíróság a Ptk. 242. §-át megsértve hozta meg jogerős ítéletét, ugyanis a 2011. szeptember 22-én kelt okirat, amelyet az alperes a szignójával ellátott nem csak felszólító levél volt, hanem azt is tartalmazta az okirat, hogy a "kölcsönt elismerem". Ez egyértelműen tartozáselismerésnek minősül, ezt az okiratot az alperes a szignójával ellátta. A Ptk. 242. § (1) bekezdése talaján kialakult bírói gyakorlat szerint elegendő, ha a nyilatkozat tartalmából kitűnik a tartozáselismerés ténye. A

bíróság eljárási szabálysértést is vétett, mert a bizonyítási teher nem a felperest terhelte volna, hanem a tartozáselismerés folytán a bizonyítási teher megfordult és az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető, vagy a szerződés érvénytelen. A bíróság ettől eltérően tájékoztatta a feleket a bizonyítási kötelezettségről. Eljárási szabálysértést jelent, hogy a bíróságok az okirati bizonyítékokat és a tanúvallomásokat nem megfelelően értékelték, nem tárták az alperes elé azt az okiratot, amelyet aláírt, így nem tisztázták, hogy az alperes a levél átvételét ismerte el, vagy a követelést is.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

Az eljáró bíróságok helytállóan tájékoztatták arról a felperest, hogy a kölcsönszerződés létrejöttének bizonyítási kötelezettsége őt terheli. A felperes állította, hogy 2008. júliusában szóbeli kölcsönszerződést kötött az alperessel, a kölcsönszerződés megkötésekor azonban nem volt senki sem jelen és a kölcsönszerződés létrejöttéről a tanúknak is csak a felperestől volt tudomása. Az a körülmény, hogy az alperes nem vitásan tett ígéretet arra a tanúvallomás szerint, hogy a 10.000.000 forint visszafizetéséről valamilyen formában gondoskodik, nem bizonyítja azt a körülményt, amit a felperes állít, vagyis azt, hogy a felek között, mint magánszemélyek között kölcsönszerződés jött volna létre. Az alperes cége nem vitásan tartozott a felperes cégének, az alperes által tett nyilatkozatok ennek rendezésére is irányulhattak.

A Ptk. 242. § (1) bekezdése szerint, amelyet a felperes is felhívott a felülvizsgálati kérelmében, a tartozás elismerése a tartozás jogcímét nem változtatja meg. Ebből az is következik, hogy a felek között valamilyen érvényes jogügyletnek kell fennállnia ahhoz, hogy az abból származó felperesi követelést az alperes a tartozáselismerő nyilatkozatban elismerhesse. Előbb tehát a felperesnek kellett volna bizonyítania a perben a szóbeli kölcsönszerződés létrejöttét a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján, majd ennek megtörténtét követően vizsgálta volna a bíróság, hogy az alperes által szignózott okirat tartozáselismerő nyilatkozatnak tekinthető-e. A Kúria egyetért az eljáró bíróságok azon megállapításával, hogy ez a felperes által tartozáselismerésnek tekintett okirat (23. sorszám) valójában az alpereshez, mint magánszemélyhez intézett felszólító levél, amelyen a felperes aláírása nem szerepel, amelyből nem állapítható meg, hogy a felperes követeléséről van szó. A levélben kifejezetten szerepel "írásban is felszólítom ennek megfizetésére" és a felperes az általa alá nem írt levélben további határidőt biztosít a követelt összeg megfizetésére. A Kúria álláspontja szerint már az okirat megfogalmazása is kizárja, hogy az tartozáselismerésnek minősüljön. A tartozáselismerő nyilatkozatot az alperesnek kellett volna

tennie, ezt az okiratot állítása szerint a felperes készítette, azon csak az alperes szignója szerepel azon mondat után, hogy a "levelet átvettem a mai napon". Az eljáró bíróságok tehát az okiratot a jogszabályoknak megfelelően minősítették.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a bizonyítás adatainak a Pp. 206. §-a szerinti mérlegelését is támadta. A Kúria a felülvizsgálati ügyekben követett töretlen gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére sem. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen, akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes, vagy okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz. Ez a jelen ügyben nem állapítható meg.

A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson eljárva a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az alperes jogi képviselő nélkül járt el, írásbeli felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be, a Kúria az ügyet tárgyaláson kívül bírálta el, így az alperesnek a felülvizsgálati eljárással perköltsége nem merült fel, az erről való határozatot ezért a Kúria mellőzte.

A felperes személyes költségmentességben részesült, erre tekintettel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) és 14. §-a alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2015. május 12.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, dr. Imre Zita s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző